

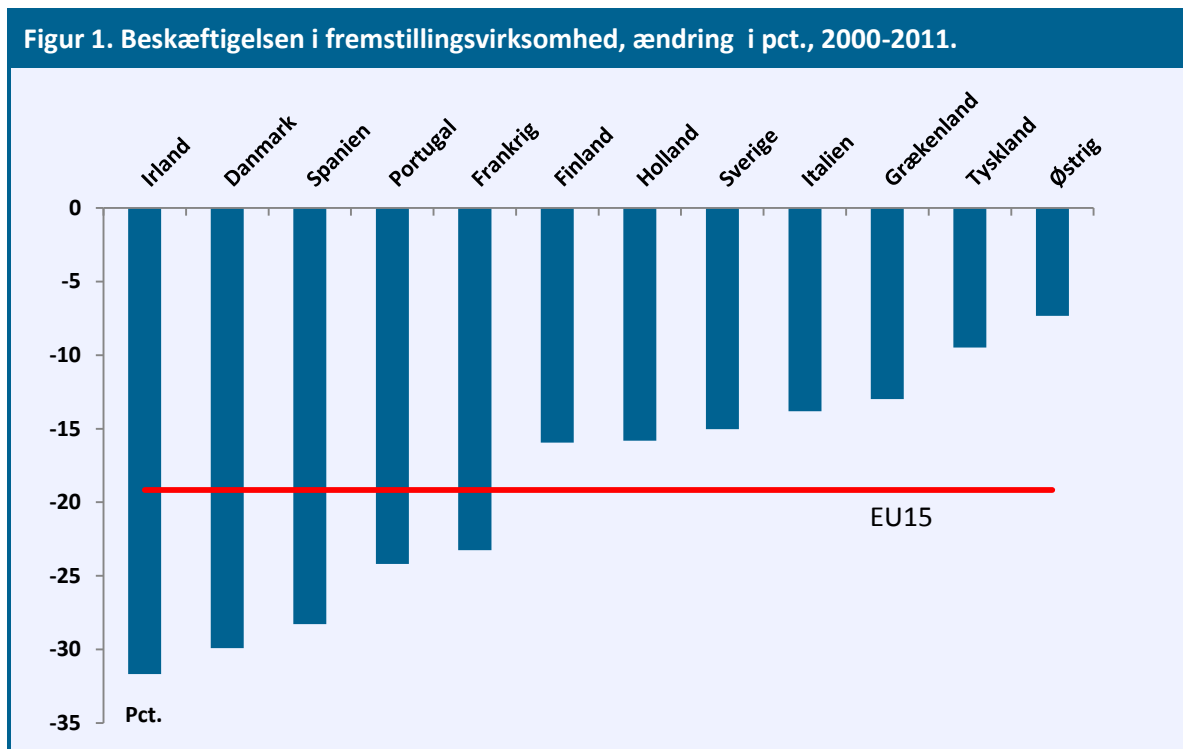
Danmark har haft det næststørste fald i industribeskæftigelsen i EU15 siden 2000

Sammenlignet med andre EU15-lande er beskæftigelsen i Danmark vokset langsomt siden 2000. Kun Portugal og Irland havde lavere vækst i den samlede beskæftigelse end Danmark. Især beskæftigelsesudviklingen i den danske fremstillingssektor har været svag. Målt i timer faldt beskæftigelsen her med 30 pct. Kun Irland oplevede et større fald (-32 pct.), mens også Spanien, Frankrig og Portugal oplevede fald på over 20 pct. I fx Østrig, Tyskland og Sverige var tilbagegangen i fremstillingssektorens beskæftigelse betydelig mindre (hhv -7, -9 pct. og -15 pct.). Billedet er stort set det samme, hvis der i stedet tages udgangspunkt i opgørelser af beskæftigelsen målt i personer. Antallet af beskæftigede personer i den danske fremstillingssektor faldt med 106.000 svarende til 25 pct. Hvis det procentuelle fald i den danske fremstillingssektor havde været som i Tyskland, ville der i dag være ca. 75.000 flere beskæftigede i dansk fremstillingsvirksomhed. Hvis det procentuelle fald i den danske fremstillingssektor havde været som i Sverige, ville der i dag have været ca. 38.000 flere beskæftigede i dansk fremstillingsvirksomhed. Hertil kommer betydelige beskæftigelsesgevinster for underleverandører til den danske fremstillingssektor. Det særligt store beskæftigelsesfald i den danske fremstillingssektor skyldes bl.a., at danske virksomheders omkostningskonkurrenceevne i perioden 2000-2011 blev forringet med knap 20 pct. Det danske konkurrenceevnetab var det største blandt de lande, der indgår i denne opgørelse, men også lande som Grækenland, Italien og Irland havde store konkurrenceevnetab. Lande som Sverige, Østrig og Tyskland styrkede deres omkostningskonkurrenceevne i perioden.

Lavere vækst i lønomkostningerne og højere produktivitetsvækst end i udlandet understøttet af et fleksibelt arbejdsmarked kan bidrage til at genoprette omkostningskonkurrenceevnen og dermed beskæftigelsen.

Beskæftigelsesfaldet i den danske fremstillingssektor det næststørste i EU15

Fra 2000-2011 faldt beskæftigelsen (opgjort i timer) i den danske fremstillingssektor med knap 30 pct. Det er det næststørste fald blandt de 12 EU15 lande, som indgår i opgørelsen, jf. figur 1.

Anm.: Der foreligger ikke data for UK, Belgien og Luxembourg for hele perioden.

Kilde: Eurostat (nama_nace10_e d. 02/01/2012) og egne beregninger.

Kun i Irland (-32 pct.) var faldet større end i Danmark, men også i Spanien, Frankrig og Portugal faldt beskæftigelsen i fremstillingsvirksomhed med over 20 pct. I de øvrige lande, som indgår i opgørelsen, faldt beskæftigelsen i fremstillingsvirksomhed mindre end i EU15 som helhed (-19 pct.). I bl.a. Sverige, Tyskland og Østrig var faldene meget mindre end i Danmark, nemlig henholdsvis 15 pct., 9 pct. og 7 pct.

I opgørelsen er beskæftigelsen målt i arbejdede timer. Måles i stedet i antal beskæftigede personer faldt beskæftigelsen i den danske fremstillingssektor med 106.000 personer fra 2000 til 2011. Hvis det procentuelle fald i den danske fremstillingssektor havde været som i Sverige, ville der i dag være ca. 38.000 flere personer beskæftiget i dansk fremstillingsvirksomhed. Hvis det procentuelle fald i den danske fremstillingssektor havde været som i Tyskland, ville der i dag være ca. 75.000 flere personer beskæftiget i dansk fremstillingsvirksomhed. Bilagstabel 1 viser udviklingen i beskæftigelsen opgjort i personer i de 12 lande.

Også den samlede beskæftigelsesvækst i Danmark er i bund

Den samlede beskæftigelse (opgjort i timer) var stort set uændret i Danmark fra 2000 til 2011. Kun i Irland og Portugal, hvor den samlede beskæftigelse faldt, var udviklingen svagere. En stor gruppe af lande oplevede en beskeden vækst i den samlede beskæftigede på 0-3 pct. (fx Tyskland, Østrig, Italien, Holland og Frankrig). I Finland og Sverige voksede den samlede beskæftigelse noget mere, nemlig med hhv. 5 og 7 pct., jf. tabel 1.

Tabel 1. Beskæftigelsen (timer), ændring i pct., 2000-2011

	I alt	Landbrug mv.	Fremstillingsvirksomhed	Bygge- og anlæg	Private tjenester	Offentlig administration mv	Øvrige
Irland	-0,5	-36,9	-31,7	-40,4	10,2	45,3	18,1
Danmark	-0,4	-18,9	-29,9	-6,3	6,4	9,8	4,2
Spanien	10,1	-24,5	-28,3	-23,9	30,2	33,2	31,3
Portugal	-6,4	-33,3	-24,2	-31,2	12,9	8,9	5,4
Frankrig	1,8	-24,5	-23,3	18,5	9,2	3,7	8,4
EU15	2,6	-21,3	-19,2	-3,6	9,9	12,7	10,2
Finland	5,0	-22,6	-15,9	11,0	13,6	11,6	26,8
Holland	3,2	-20,4	-15,8	-4,3	2,3	23,7	11,1
Sverige	7,1	-17,4	-15,0	25,6	13,4	11,4	11,1
Italien	2,8	-14,1	-13,8	18,3	9,2	-1,1	16,4
Grækenland	0,5	-33,2	-13,0	-24,3	9,6	16,8	41,0
Tyskland	-0,1	-22,7	-9,5	-15,7	6,4	5,8	-1,4
Østrig	2,2	-21,2	-7,3	-1,2	8,3	9,8	3,1

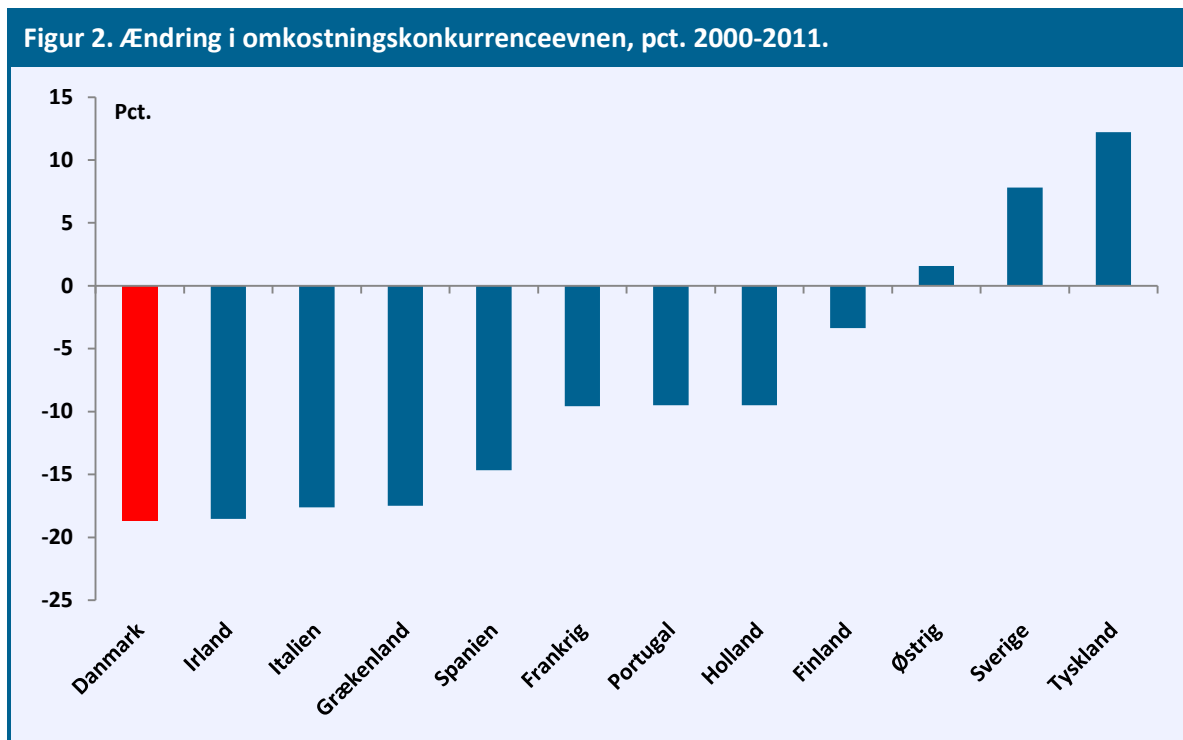
Anm.: Private tjenester omfatter Handel og transport, Information og kommunikation, Finansiering og forsikring, Ejendomshandel, Boliger og Erhvervsservice. Øvrige erhverv omfatter Råstofudvinding, Forsyningsvirksomhed samt Kultur, fritid og anden service.

Kilde: Eurostat (nama_nace10_e, d. 02/01/2013) og egne beregninger.

Forringet konkurrenceevne en hovedforklaring på faldende beskæftigelse i fremstillingssektoren 2000-2011

Fremstillingssektoren konkurrerer i høj grad med udenlandske virksomheder, og dens konkurrenceevne afhænger derfor af konkurrencedygtige omkostninger og priser. Også mange virksomheder i andre erhverv møder udenlandsk konkurrence og/eller afsætter deres produktion til virksomheder, der konkurrerer med udenlandske virksomheder. Konkurrencedygtige omkostninger og priser er derfor en afgørende konkurrenceparameter. Tab af produktion og beskæftigelse i Danmark som følge af forværret omkostningskonkurrenceevne kan afspejle, at danske virksomheder taber markedsandele til konkurrenter i andre lande eller selv udlægger produktion til datterselskaber i lande, hvor omkostningerne er lavere. I *Økonomisk Redegørelse* fra august 2012 fra Økonomi- og Indenrigsministeriet vurderes industrien at have haft et eksportmarkedsandelstab på godt 20 pct. i perioden 2000-2011.

Blandt de lande, der indgår i opgørelsen, er Danmark det land, der har oplevet den største forværring af omkostningskonkurrenceevnen i perioden 2000-2011 (-19 pct.), men også lande som Irland, Italien, Grækenland og Spanien har oplevet store forringelser af konkurrenceevnen. I den modsatte ende ligger lande som Finland med et beskeden konkurrenceevnetab samt Østrig, Tyskland og Sverige, hvor omkostningskonkurrenceevnen er blevet forbedret, jf. figur 2.

Anm.: Figuren viser den procentvise ændring i indeks for enhedslønomkostningerne i hele økonomien i forhold til et handelsvejet indeks for enhedslønomkostningerne i andre lande opgjort i samme valuta. Et fald i indekset udtrykker i figuren en forværring af omkostningskonkurrenceevnen

Kilde: OECD, Economic Outlook (stat.oecd.org d. 10/12/2012)

I opgørelsen bidrager en højere lønstigningstakt og lavere produktivitetsvækst end i udlandet samt styrket national valutakurs til forringet omkostningskonkurrenceevne - og omvendt. Selv om andre forhold - fx væksten på eksportmarkederne og arbejdsmarkedernes kapacitet og fleksibilitet - kan påvirke det præcise gennemslag fra konkurrenceevne til eksport og produktion, er der en klar sammenhæng: industribeskæftigelsen i lande, der har opbygget en stor konkurrenceevneforværring (fx Danmark, Irland, Spanien og Portugal) klarer sig dårligere end beskæftigelsen i lande, hvor konkurrenceevnen ikke er blevet forringet i samme omfang eller er blevet styrket (fx Tyskland, Sverige, Finland og Østrig)

Bilagstabel 1.

Tabel B1. Beskæftigelsen (personer), ændring i pct., 2000-2011.

	I alt	Landbrug mv.	Fremstillings- virksomhed	Bygge- og anlæg	Private tjenester	Offentlig administration mv	Øvrige
Irland	6,7	-34,5	-29,2	-34,0	16,3	50,8	25,5
Danmark	1,7	-20,9	-25,2	-1,8	10,5	5,0	10,8
Spanien	13,1	-22,8	-26,0	-24,1	35,7	30,5	29,9
Portugal	-3,4	-15,4	-24,9	-26,8	13,8	9,4	7,2
Frankrig	5,1	-21,9	-20,6	23,1	11,6	6,6	13,1
EU15	6,5	-17,6	-16,5	-2,7	14,2	13,5	15,8
Finland	9,5	-14,5	-13,8	21,1	18,3	13,3	26,8
Holland	7,2	-14,2	-14,9	-4,7	6,0	27,1	9,0
Sverige	7,2	-22,9	-16,3	42,6	15,1	7,0	11,5
Italien	7,9	-12,8	-7,5	17,3	15,0	1,2	30,8
Grækenland	4,5	-28,3	-9,6	-16,8	14,5	18,5	37,3
Tyskland	4,5	-11,5	-7,3	-17,0	11,7	10,3	5,3
Østrig	10,8	-13,6	-4,1	3,1	17,6	17,9	16,4

Anm.: Private tjenester omfatter Handel og transport, Information og kommunikation, Finansiering og forsikring, Ejendomshandel, Boliger og Erhvervsservice. Øvrige erhverv omfatter Råstofudvinding, Forsyningsvirksomhed samt Kultur, fritid og anden service.

Kilde: Eurostat (nama_nace10_e, d. 02/01/2013) og egne beregninger.